

GEMEENTERAAD

STAD MECHELEN

**SCHRIFTELIJK ANTWOORD OP SCHRIFTELIJKE VRAAG BUITEN DE
GEMEENTERAADSZITTING**

2016/010

Indiener : F. Perdaens

Datum indiening: 10 mei 2016

Vraag: Doorsturen informatie bij calamiteiten.

Coördinator: Noodplanambtenaar

Antwoord college

*Teneinde een alomvattend antwoord te kunnen formuleren werden deze vragen overgemaakt aan HVZ Rivierenland (brandweer), PZ Mechelen-Willebroek, de Federaal gezondheidsinspecteur (FGI, voor de medische discipline) en de Noodplanambtenaar (NPA). Deze laatste bundelt diens antwoorden met de reacties van de bevraagde disciplines.
Onderstaande antwoorden omvatten de antwoorden van FGI en NPA; vanuit brandweer en politie mochten we geen reactie ontvangen.*

1. Op welke manier wordt informatie nu doorgegeven tussen de verschillende diensten (zijnde politie, brandweer, ... en NPA)?

Tot op heden bestaat er bij incidenten/calamiteiten geen geautomatiseerde verwittiging vanuit de reguliere hulp-/politiediensten naar de NPA.

De enige uitzonderingen hierop zijn een alarmering vanuit hulpcentrum 100 bij afkondiging van een operationele coördinatie of een gemeentelijke fase en de alarmering in geval van afkondiging van een Medisch Interventieplan. Het spreekt voor zich dat in dergelijke gevallen desbetreffende calamiteit al enige tijd aan de gang is en men desgevallend bezwaarlijk kan spreken van een snelle (pro-actieve) alarmering. Het vereist ook dat de opschaling aan het HC100 gemeld wordt door brandweer en/of politie.

De rol van de NPA (alsook bv discipline 5, vertegenwoordigd door de stedelijke communicatieambtenaar) focust hoofdzakelijk op het ruimere effectgebied en de indirecte bevolkingszorg (opvang, PSH, informatiedeling, nazorg,...) , dit in tegenstelling tot reguliere interventiediensten die primair focussen op het brongebied. Het organiseren en ontplooiën van optimale burgerondersteuning vraagt een snelle betrokkenheid bij het incident en dit van zodra er enig risico op escalatie bestaat, maw reeds vóór een eventuele opschaling. Een te trage verwittiging impliceert niet alleen een tragere burgergericht antwoord, maar heeft tegelijk als gevolg dat de zorg voor de brede bevolking zo laat in rekening gebracht wordt dat ze in conflict komt met of naholt op de brongerichte hulp.

Momenteel wordt de NPA telefonisch verwittigd via diverse kanalen: de respectievelijke meldkamers, individuele interventieleiders op het terrein, korpschef, FGI, collega-NPA's,...

2. Welke zijn de regels/ afspraken verbonden aan het doorgeven van deze informatie? Werd vastgelegd wanneer de NPA op de hoogte gebracht dient te worden?

Tenzij in het duidelijke geval van een fasering, is de verwittiging van de NPA in praktijk gebaseerd op de inschatting van de interventieleider op het terrein of een leidinggevende binnen één van de betrokken disciplines. In de (begrijpelijke) chaos van de eerste minuten/uren kan een verwittiging echter vergeten worden of kan een (te) monodisciplinaire focus op het incident de aandacht voor multidisciplinaire aspecten en ruimere bevolkingszorg verdringen.

Op de vergadering van de stedelijke veiligheidscol dd 30/04/2015 werd een verwittigingsprocedure NPA voorgesteld waarin een lijst van type-incidenten werd opgenomen waarbij de NPA idealiter verwittigd wordt (zie bijlage). Het gaat hierbij voor alle duidelijkheid om een voor-alarmering die de NPA (en de achterliggende diensten die in tweede orde door de NPA in vooralarm worden geplaatst) toelaat zich voor te bereiden op eventuele actie. Een vooralarmering hoeft dus geenszins te betekenen dat tal van andere actoren effectief operationeel worden en (al dan niet gepast) op het interventieterrein verschijnen. Een dergelijke vooralarmering laat de NPA (en de andere diensten, zoals bijvoorbeeld de communicatiedienst) toe om zich voor te bereiden op een eventuele escalatie, zodat desgewenst sneller en gericht kan geageerd worden in geval van escalatie.

Dit document werd opgesteld in samenspraak met de FDG Antwerpen en bekrachtigd op de provinciale veiligheidscol en geldt als dusdanig als uniforme procedure binnen de provincie Antwerpen. In die zin kan dit document een handig aftoetsinstrument zijn voor dispatchers om al dan niet de NPA te verwittigen.

In de praktijk wordt deze procedure echter nog niet altijd even consequent toegepast.

3. Bij bedrijven gebeurt het steeds vaker dat men overgaat op een geautomatiseerde manier van informatiedoorgave. Met enkele klikken zijn meteen alle nodige partijen op de hoogte bij een calamiteit. Is dit een piste die de stad overweegt? Een dergelijk systeem zou immers menselijke fouten minimaliseren en zorgen voor een optimale informatiedoorstroom.

De verwittiging van de NPA (de door de NPA verwittigde personen/diensten, bv: D5-communicatie, uitvoeringsdiensten ea) is tot op heden niet geautomatiseerd en berust louter op menselijk initiatief/inschatting:

In sommige steden/gemeenten lost men dit op door NPA (maar bv ook burgemeester en/of communicatieambtenaar ea) nominatief op te nemen in automatische dispatchsystemen of via SMS (met de initiële datastring) op de hoogte te houden van vooraf bepaalde type-incidenten.

Het spreekt voor zich dat een dergelijke (voor-)alarmering enkel van toepassing hoeft te zijn op incidenten met een (potentiele) impact op de ruimere omgeving/bevolking, bv. calamiteiten in collectiviteiten (scholen, RVT's,...),

grootschalige ontruimingen/evacuaties, gevaar voor volksgezondheid (bv grotere branden), mediagevoelige incidenten,... (zie verwittigingsprocedure NPA in bijlage)
Het is vanzelfsprekend niet de bedoeling dat externen betrokken worden bij strikt mono-disciplinaire acties (bv gerechtelijke politionele acties).

4. Zijn er in het verleden incidenten bekend waarbij de stad niet of niet tijdig ingelicht werd en wat waren daarvan de gevolgen (als die er waren)?

Parallel informele verwittigingsafspraken tussen bepaalde kernspelers binnen de noodplanning zorgen er gelukkig voor dat de NPA in de meeste gevallen op de hoogte wordt gesteld van (potentieel) grootschalige incidenten, in zoverre de initiële verwittiging via meldkamer/dispatch of interventieleider niet zou gebeurd zijn.

De snelheid waarmee de NPA (ea) gealarmeerd worden is echter essentieel, in die zin zou een geautomatiseerde en instinctieve alarmering (op basis van het type melding) vanuit meldkamer/dispatch een sterke meerwaarde betekenen.

Het heeft -bij wijze van voorbeeld- weinig zin om vanuit noodplanning te investeren in het huidige uitgebreide netwerk van potentiële opvanglocaties en psychosociale opvang/ondersteuning indien de NPA (en achterliggend PSH en logistieke diensten) pas op de hoogte wordt gesteld na de ontruiming en toewijzing van geïmproviseerde (niet gestandaardiseerde/uitgeruste) opvanglocaties.

Ook op vlak van (crisis)communicatie is het -in tijden van sociale media- essentieel om zeer snel op de bal te spelen. In regel alarmeert de NPA de stedelijke communicatiedienst die op haar beurt (in afstemming met de comm.dienst vd LP) tal van kanalen kan aanspreken. Bij het uitblijven van een snelle (voor)alarmering blijven deze kanalen helaas (deels) te lang onbenut.

Het uitblijven van officiële communicatie vanuit de lokale overheid zou bij burgers (onterecht) de perceptie kunnen wekken dat men de crisissituatie niet voldoende ernstig neemt, noch kunnen foutieve berichten tijdig gecapteerd en rechtgezet worden, wat de geloofwaardigheid van zowel de Stad als de initiële hulpverleners kan hypothekeren.

5. Bijlagen

Procedure verwittiging NPA (VC 30/04/2015):

VERWITTIGING NOODPLANAMBTENAAR

STAD MECHELEN

Doel: informatie voor de verschillende disciplines en betrokkenen over de werkwijze hoe de noodplanambtenaar op te roepen.

Scenario's

De leider van de operaties, de DIR CP-Ops of de hoogste in graad van de meest betrokken discipline zal onverwijld instaan voor het (laten) verwittigen van de noodplanambtenaar bij:

- Oprichting van CPOPS
 - Afkondiging van een fase
 - Afkondigen van een monodisciplinair interventieplan
 - Interventies met bijzondere problematiek
 - Mediagevoeligheid
 - Impact op bewoners
 - Langdurige interventies
 - Langdurige uitval nutsvoorzieningen
 - (dreigende) Evacuatie (vanaf meerdere huizen of 20 pers.)
 - Interventie in collectiviteit
 - Alle interventies waarover twijfel bestaat
- bv: operationele coördinatie
bv: gemeentelijke fase
bv: MIP
bv: gevaarlijke stoffen
bv: zwaar verkeersongeval
bv: drinkwaterverontreiniging
bv: wateroverlast
bv: elektriciteit
bv: bij een gaslek
bv: ziekenhuis, school, WZC

Alarmering

Noodplanambtenaar Stad Mechelen:	Steven Vermeeren
Gsm	0477 47 02 80
Privé	03 886 03 08
Astridpost (voor verdere communicatie)	5512203

Indien naam NPA niet bereikbaar is dient contact opgenomen te worden met (in deze volgorde):

Jeroen Vanherck (noodplanambtenaar Lier/Ranst)	0475/49.08.07
Donald Goedheid (noodplanambtenaar Kontich)	0497/47.49.93
Peter Naveau (noodplanambtenaar Boechout)	0498/92.46.76

Mechelen, 24 mei 2016

Erik Laga
stadssecretaris

Bart Somers
burgemeester